

И

Б

В

О

2018

Світлана Тарнавська
Віра Науменко

Українська мова
Частина 1 БУКВАР

Українська мова
БУКВАР

Частина 1
1 КЛАС

Є

Н

ISBN 978-966-11-0641-2
9 789661 106412

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика *Михайла Вербицького*
Слова *Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Світлана Тарнавська
Віра Науменко

Українська мова

БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ
«Генеза»
2018

УДК 811.161.2-028.31(075.2)

T21

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України
від 06.07.2018 № 734)*

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Художники:

Наталія Задорожна, Тетяна Семенова, Світлана Железняк

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- – розкажи
- – поміркуй
- – послухай; прочитай, якщо
вмієш
- – перевір себе

Тарнавська, Світлана

T21 Українська мова. Буквар : підруч. для 1-го кл. закл.
заг. серед. освіти : (у 2 ч.) : ч. 1 / Світлана Тарнавська,
Віра Науменко. — Київ : Генеза, 2018. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-11-0619-1.

ISBN 978-966-11-0641-2 (Ч.1).

УДК 811.161.2-028.31(075.2)

ISBN 978-966-11-0619-1

ISBN 978-966-11-0641-2 (Ч.1)

© Тарнавська Світлана,
Науменко Віра, 2018
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2018

ШКОЛА

ПЕРШИЙ ДЗВІНОК

Вересень щедро сонцем
зігрітий.

В школу повсюди сходяться
діти.

Квіти барвисті в них у руках,
вогники щастя ясніють в очах.

В кожного радісна усмішка сяє.

Дзвоником першим їх школа вітає.

Іванна Блажкевич

ВІТАННЯ. ЗНАЙОМСТВО

! _ _ .

_ _ !
_ _ _ ?

Я вчителька.

Я вчитель.

Мене звати
Мишко.

Я Оленка.

СЛОВО. РЕЧЕННЯ

[_ _ !]
 [_ _ _ ?]

[_ _ , _ _ ?]
 [_ _ !]

[_ _ _ ?]
 [_ _ _ .]

[_ _ !]
 [_ _ _ .]

[_ _ !]
 [_ _ .]
 [_ _ _ .]
 [_ _ _ ?]

КЛАС

┌ ─ ─ ! ┌ ─ ─ ?

.....

--	--

.....

--	--	--

СКЛАД. НАГОЛОС

.....
L _ _ _ _ , _ _ , _ _ , _ _ .

ГОЛУБИЙ ДЗВОНИК

Рано в тиші лісовій
дзенькнув дзвоник
голубий,
і почався у пташок
на галявині урок.

Василь Заєць

ХТО? ЩО?

┌ _ _ _ .
└ _ _ _ ?

┌ _ _ _ ?
└ _ _ _ .

ОЛЕНЯТКО

У лісі телятко,
мале оленяtko —
тонесенькі ніжки,
малесенькі ріжки.
Білесенькі плями
такі, як у мами.

Анатолій Загрудний

ЯКИЙ? ЯКА? ЯКЕ? ЯКІ?

└ ─ ─ ─ ─ , ─ , ─ , ─ .

МАЯТ

Мама, тато і я.

ЩОБ НЕ

ЗАПІЗНИТИСЬ

Мама черепаха
в серпні перший раз
проводжала сина
в школу, в перший клас.

А чому це в серпні?
Ясно нам чому:
щоб не запізнитись
на урок йому!

Грицько Бойко

ЩО РОБИТЬ? ЩО РОБЛЯТЬ?

└ — , — , — .

МАВПЕНЯТКО

Гойдаюсь на шторах,
немов на ліанах:

— Не хочу цукерок —
давайте банани.

Стрибаю, дражнюся.

Дивується татко:

— У нас завелось
якесь мавпенятко?

Руслана Скачко

було

тепер

буде

_____.

_____.

_____.

_____.

СКРОМОВКА

Моя мама маму має.

Мама мамі помагає.

МОВА. МОВЛЕННЯ

┌ — — — ?

┌ — — — .

┌ — — — .

┌ — — — .

УКРАЇНСЬКА МОВА

Золоте курчатко
в золотій торбинці
принесло сьогодні
літери дитинці.
А дитина з літер
збудувала слово.
І звучить, як пісня,
українська мова.

Ганна Чубач

СІМ'Я. РОДИНА. БАТЬКІВЩИНА

└ _ . └ _ _ ? └ _ _ _ !

Є у сонця небо синє,
і гніздечко — у пташини.
А у кожної людини
є матуся — Батьківщина.
Наша зветься — Україна.

Ганна Чубач

СКЛАДАЄМО РОЗПОВІДЬ

□ □

□ □

□ □

□ □ □

□ □ □

□ □ □

КАЗКИ. МУЛЬТФІЛЬМИ

ЗВУКИ. БУКВИ

└ _ _ .

└ _ _ _ ?

└ _ _ !

┌ -o -o- ─

┌ o - -o- ─

┌ - -o -o- -o

САД ВЕСЕЛИХ ЛІТЕР

У саду живуть вони,
букви пишномовні.
І під наглядом весни
їх росте розмова.

У садкові стільки чар,
як у дивній хаті.
Зветься той садок —
Буквар,
дорогі малята.

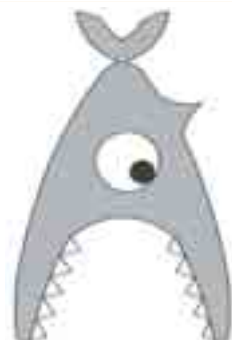
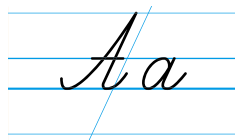
До тих літер діти йдуть,
щоб розмову чути.
Кожному у тім саду
має добре бути.

Букви скупані в росі,
у траві шовковій.
Тож послухаймо усі
мудру їх розмову.

Оксана Довгань

Аа

о - о́ - о

антэна

-о - о́ -

банан

а

а

А!

А-а-а.

а-а
А-а-а!

А?

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

?

.....

о- -о-

о- -о-

о- -о- -о-

.....

_____ .

┌ ─ ─ ─ ─ .

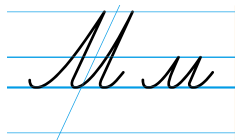

Ось і школа, ось і клас,
він давно чекає нас.
І прийшли ми всі сюди,
щоб учитись і рости.

Платон Воронько

М м

-о-

мак

-о-

сом

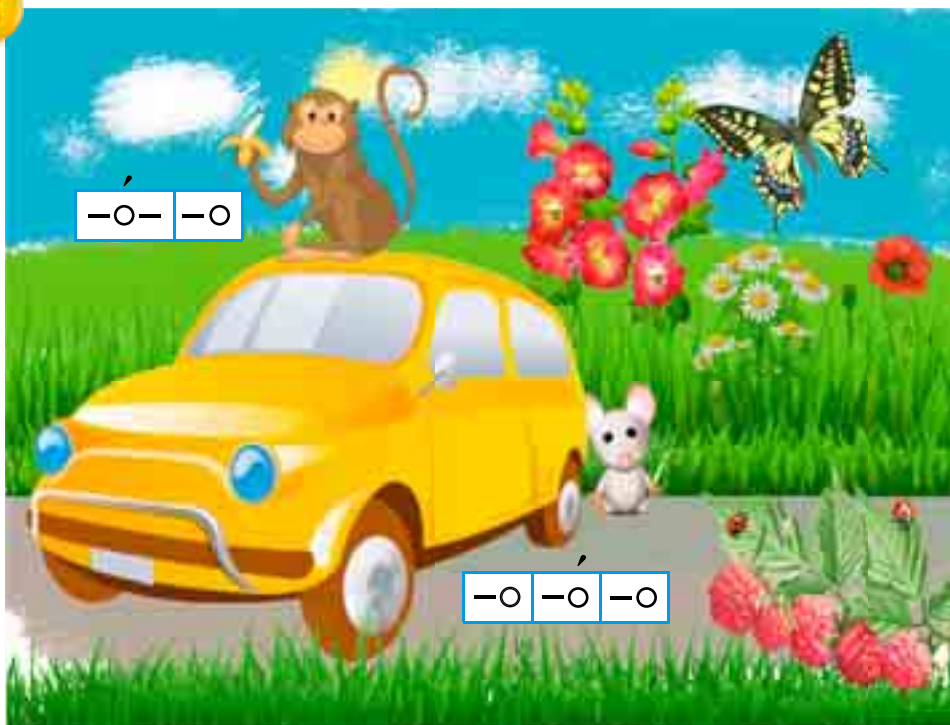

Ам!
Ам-ам!

мама

—о— —о

—о —о —о

└ — .

└ — — , — .

ам ма
Ам Ма

Мама?
Мама!

Мама _____.

-о -о́ -о-

?

-о -о -о́-

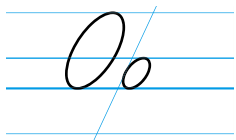
-á ma

má -- a

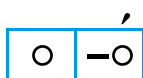

Майстер на всі руки.

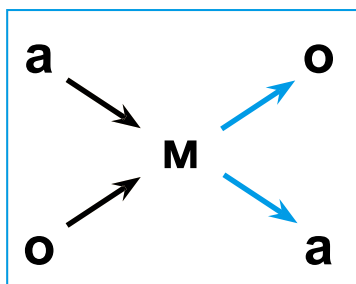
Оо

МОЛОКО́

оса́

мама
мамо
О! Мамо?
О! Мама!

О!
О-о-о!
А!
А-а-а!

┌ ─ ─ .

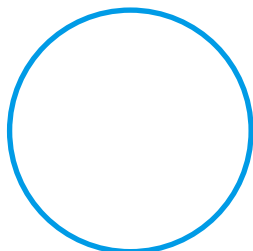

ам	ма	Ам	ама	амо
ом	мо	Ом	ома	омо

—о —о —о—

о́ - о

- о́ - о

- о́ - о - о

о́ - о́ -

Олег

о́ = о

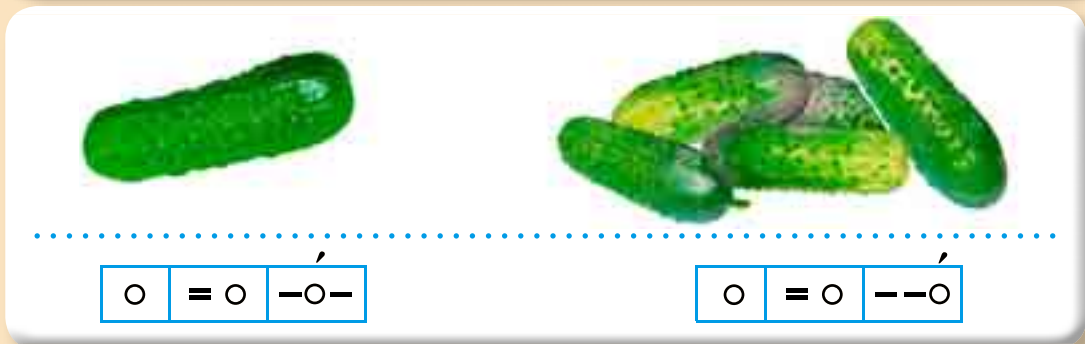
Оля

о́ - - о́ -

Остап

о́ - о́ - о

Олена

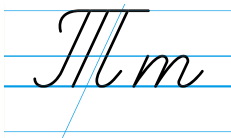
ОГІРОЧКИ

На горóді у Оленки
 огірочки — отакенькі.
 Поховались в холодочку
 оксамитових листочків.
 Огірочки просять дощик
 принесті водиці горщик.

Леся Вознюк

Т т

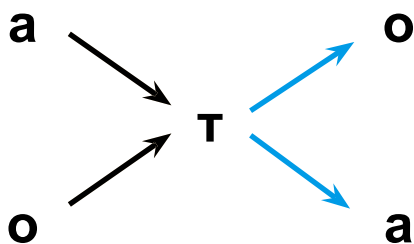
-о--

торт

--о-

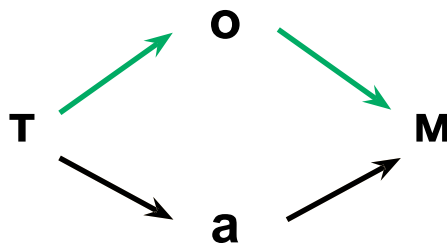
стіл

ат
от

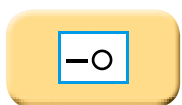
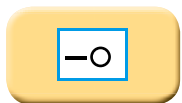
та
то

ата
ато

та-та
та-то

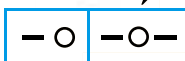
там
том

Там Том.

А там Тома.

Т

Т

ма -

томат

-о -о́- -о

Ма ма

Ма ма

Та та

Та та

мама
тата

Мама.
Тато.

— Мамо! Мамо! Там тато.

— Тато _____.

РОЗМОВА

— Літак?

— Так!

— У вікні?

— Ні, он там.

— Сам?

— Не сам, із хмариною темно-синьою.

— Так то ж місяць небо місить,
хлібчик сонця пече.

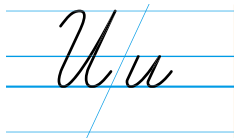
— А хмара?

— Гаряча пара від хлібця в небо тече.

Іван Андрусяк

И и

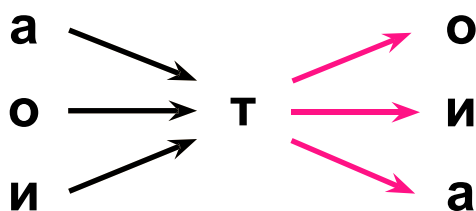

- о - о́ - о

сини́ця

- - о - -

гриб

- и -

_____ ? _____ . _____ .

мй - о

А-а-а!
О-о-о!
И-и-и!
О-о-а!
А-и-о!

┌ — — — ! ┌ — — — ? ┌ — — — .

У мами мій о.

Мама мій а

Том _____: —И-и-и!

ми

ти

та

ма

ми

то

мити

там

мама

мати

тим

мамо

мама

Тома

мами

Спи, дитинко, спи,
очка зажмури.
Можеш, рибко,
тихо спати,
над тобою твоя мати
шепче молитви.
Спи, дитинко, спи.

З народного

Н Н

-о -о́

НИТКІ́

-о -о́

КАВУ́Н

а → н → о
о → н → и
и → н → а

НО

он – он – он	но – но – но	оно
ан – ан – ан	на – на – на	ана
ми — нам	ма́мина	ини

Н

Н

Н

нам	НИМ	ТИН	НОТА
нами	НИМИ	ТИНИ	НОТИ

—○ ——○

<u>А</u> нна	Тома	Нана
<u>А</u> нтон	Ната	<u>Н</u> онна

Он тин. Там Антон, Анна, Тома, Ната.

— На, Анно,

— А нам?

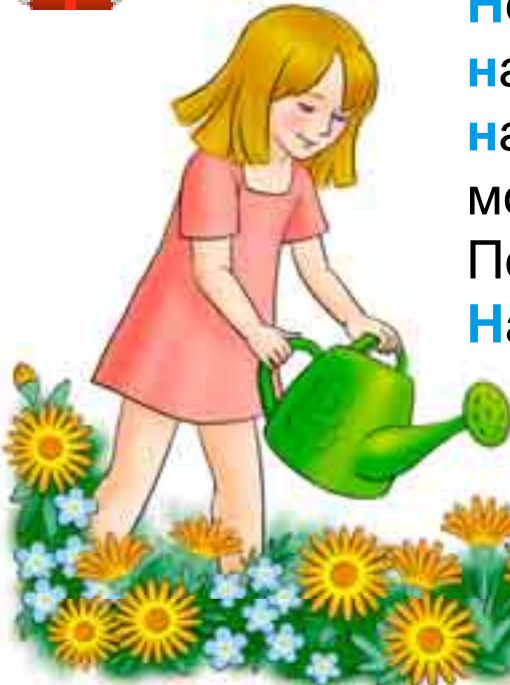

Антон _____.

Н

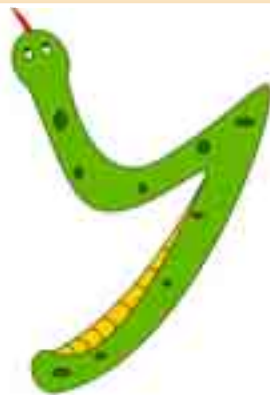
Незабудки —
 наче небо,
 нагідкі —
 мов сонечко.

Поливає, доглядає їх
 Настуся-донечка.

Ліна Біленька

Уу

Уу

о - о́ -

уда́в

- о - - о - о́

кенгу́ру

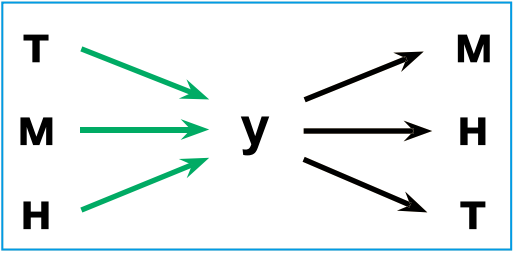
У-у-у!

У-у!

У-у! У-у!

ум	му
ун	ну
ут	ту

У мами — Наум.

У _____ — _____.

У _____ — _____.

А у _____ ?

міМО	туТ	уТОма
міТИ	таМ	туМАн
нуМО	тиН	тМИН

На́ум	мама	А́нна
Анто́н	тато	Но́нна

А-у-у!

Мамо! Ма-а-мо-о!
 Тату! Та-а-ту-у!
 Анно! А-а-нно-о!
 Нонно! Но-о-нно-о!

— Та́ту, а-у-у! Мамо!
 — Тут! Ми тут, Нонно!
 Он Наум. А ми тут.

┌ — — — .
 ┌ — — .
 ┌ — ?
 ┌ — .

— о —

лак

— о — о́ — о

сини́ця

суни́ця

лук

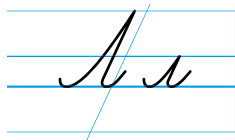

Між голосні́х —
важли́ва **б**у**к**ва **у**.
Ви, діти, запитáєте:
«Чому?»
— Без **б**у**к**ви **у**
не вимовить дити́на
святе́ і го́рде слово —
україна!

Мирослав Артимович

Лл

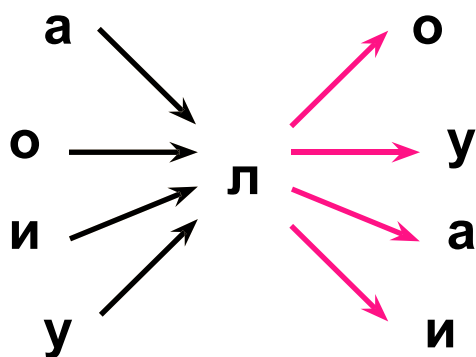

—о—

лис

о —о'—

орел

мі́ло
мі́ли
намі́лили

ли́ла
ли́ли
налили́

-о -о́

-о́ -о

--о--

лин — лині́

ла́ма — лами

мололи

лан — лані́

млин — млині́

намоло́ли

ма́ли	мали́на	<u>А</u> лла
ма́ло	мані́ла	Лола

Там мали́на. Мали́на мані́ла.

Лола _____ мали́ну.

— У Лоли ма́ло малини?

— Та , ма́ло малини.

А чому?

луна́ — лунáти
А-а! О-о!

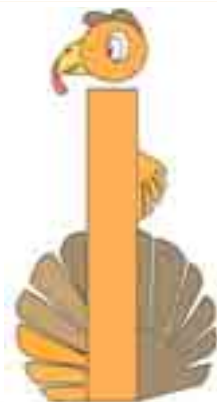
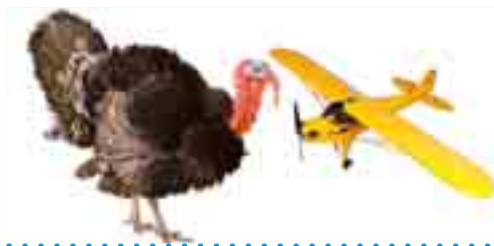
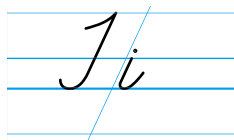
ВІТАННЯ

Літака спитав **Л**елека:
— Ти куди **л**етиш?
— **Д**алеко:
в Україну — рідний край!
— То, будь **л**аска, помахай
над моїм гніздом-се**л**ом
хоч однесеньким кри**л**ом!

Ігор Січовик

І і

о - -о -

індік

=о - -о -

літак

		о		и		і
м	ом	мо				ім
т				ит	ти	ті
н	он	но				ін
л				ил	ли	лі

┌ ─ ─ ? ─ ─ ─

тіло	літо	Ніна
тіла	<u>лі</u> <u>ті</u>	Ліна

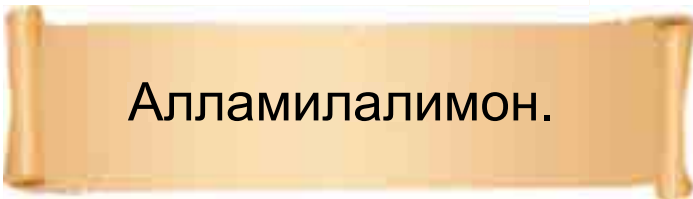

Ніна та Ліна мили лимони.

У Ніни лимон. А у Ліни лимон.

— На, Ліно, лимон.

— Нумо, нумо _____ лимони.

Алламилалимон.

Аліна та Інна.

Ніла

У Ніли

Міла

У Міли

Тіна

У Тіни

Ліна

У Ліни

і

— _____.

і

— _____.

і

— _____.

лис

ліс

кит

кіт

Мінітьс^я, іскрітьс^я іній:
він ліловіи, білий, синій.
Всім малює в подарунок
дивовіжний візерунок:
цвіт акації, нарцисів,
ніжних лілій та ірисів.

Леся Вознюк

1.

2.

НО́ТИ

МОТІ́В

3.

○-	ам	ом	ум	им	ін	іт
	ан	от	ут	ин	ім	іл

4.

-○	ни	на	но	ну
	ми	ма	мо	му
=○	лі	ні	мі	ті

5.

Там

Там Антон і тато.

Тут

А тут мама та Ілона.

6.

нам	тин	ним	Ната
там	тим	нині	тато

7.

У мами _____.

У Ніни _____ з нотами.

У Наума _____?

Так, Наум _____ _ _____.

_____ . _____ ? _____ .

В в

—о —о —о

воро́на

—о —о

сли́ва

о—	ав	ов	ив	ув	ів
—о	ва	во	ви	ву	
—о	ві				

— — — ? — — — .

ВІН

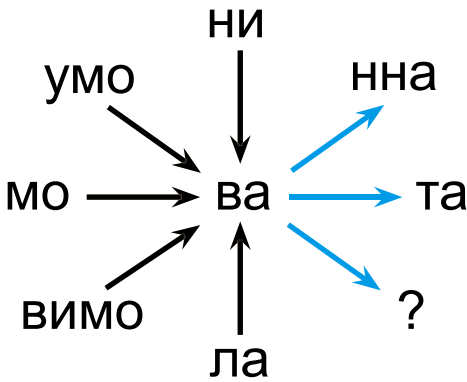
ВОНА

ВОНО

ВОНИ

мова
умова
умóвив
умóвила
умóвити

мова
вимóва
вíмовив
вíмовила
вíмовити

вів
вівів
лові
ловів
віловив

Іван та Віта ловили линів. У Віти 1 лин. У Івана 2 лини. Вони - ловили □ лини.

новá у новóму на новóму	нива на ниву на ниві	вліво вміло авто
-------------------------------	----------------------------	------------------------

ва́нна

Віта
вітамін
вітаміни

віта́ли
віта́ти
віта́тиму

Іван
Іва́нна
Віталіна

У Віти вітаміни. В Іва́нни віти мали-
ни. Вони налі́ли мамі .

сл ва

а

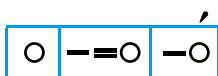
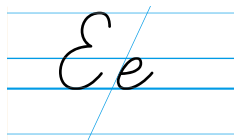
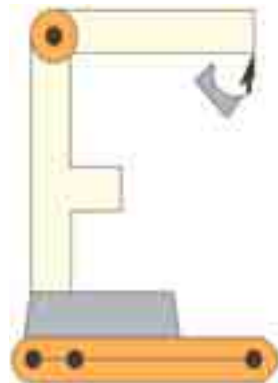
и

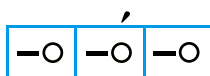
У волóшки-кві́точки
волошкóві ді́точки,
вéсело всміха́ються,
ввічливо віта́ються:
— Вівці та корóви,
бу́дьте всі здо́рові!

Леся Вознюк

Е е

ескімó

лелéка

o-	ем	ет	ен	ел	ев
-o	ме	те	не	ле	ве
o-o	еме	ете	ене	еле	еве

ліва

ліве

e

о -- о́ --

малá
малé

менí
менé

Олéна
Éмма

У мами ен.

У мене теле он.

У тата антéна.

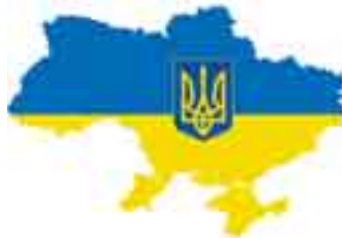

Л _ _ .
Л _ _ _ !

Ему _____ в
Австралії.

Лелека _____
в Україні.

на
ви
? → летів

ат
ом → лет

На _____ тато.

У мет ó — _____.

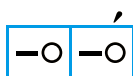
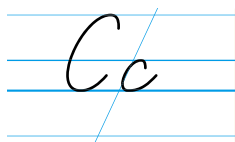
*Валентин, Віолетта, Лев,
Емма – імена.*

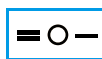
Ему з Австралії —
панночка мила:
тон**е**нька талія,
мал**е**нькі крила.
Ото б щ**е** почути
її голосок...
Та жаль — заховала
голівку в пісок.

Іван Андрусяк

С с

сова́

сім

<p>ли →</p> <p>лі → с</p> <p>ні ↗</p> <p>он ↗</p> <p>ин →</p> <p>ом ↘</p>	ліс	син	сом	лис
	ліс ^і	син ^і	со ^о ми	лі ^и си
	ніс	сон	сам	оса
	носи	с ^н и	усі	о ^с и

Усомавуса.

ве ла
 с
 не на

ті то
 с
 мі

ила
 с
 ало

_____ ? _____ .
 _____ .

ві 7 → ?

У мами ананás.

У мами ананás?

У мами ананás!

На столі — . На стіні — .

На сліві — . А на сосні — ?

На сосні — .

слово — слова́

слива — сліви

сосна́ — сосни

слон — слони́

свѐт
свѐтло
свѐтїло
свѐтїти

сум
сѐмно
сумував
сумувала

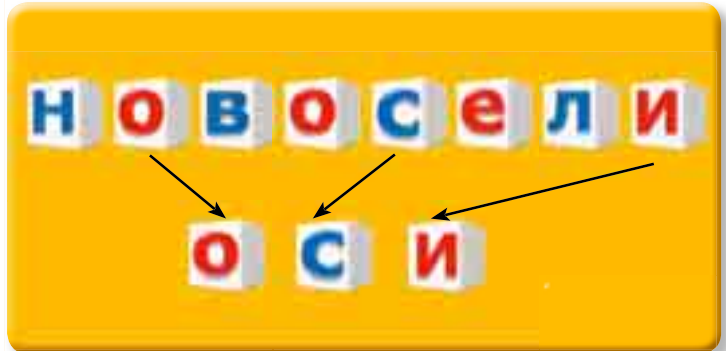

Сонях в полі
 зупинѐвся
 і на **с**онце задивѐвся.
Скоро й **с**ам у день
 погѐжий
сонях **с**тав на **с**онце
схѐжий.

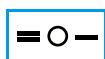
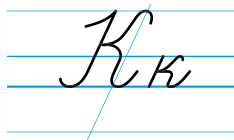
Віктор Дзюба

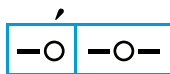
лев	новѐ
лин	село
сон	?

К к

кіт

кóник

○—	ак	ок	ик	ук	ік
—○	ка	ко	ки	ку	
—○	кі				

Ко-ко-ко!

Куві-куві-куві!

Зелені ми, як трава,
наша пісенька: «Ква-ква».

ка
ма
Ки

→ → →

линка

клен
коник

Клим
Максим

Оксана
Микола

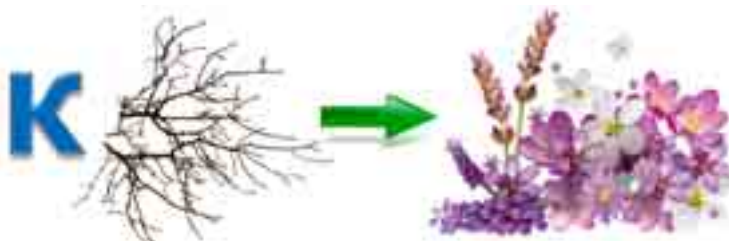

Он клен. Коло клена коник. Коло коника Клим та Максiмко.

На конику Оксанка:

— Но, конику, но!

— Мамо, мамо! Оксанка на коні!

кім
та

мак
маки

маківки

маківка

У Каті коса.
Ото коса!

І в Костика коса.
Він косітиме.

Ми на косі.
Коса велика.

ЛИСТ — листивка

он^ук — он^ук^а — он^ук^и

вел^икий — мал^ий
нов^ий — стар^ий

вес^ела — сум^на
мо^кра —

сила	лис
сини	кава
нива	?

П п

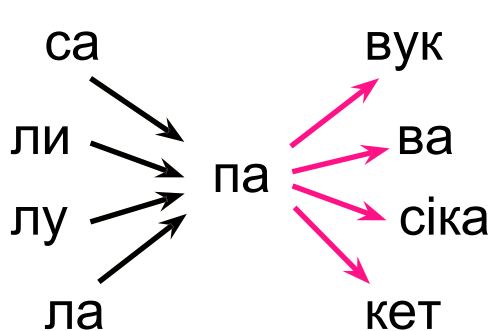
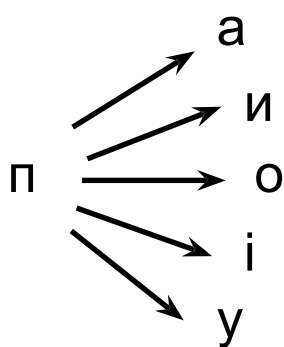

—о— —о—

півник

—о— —о—

ма́впа

┌ — — . ┌ — ?

КОТИКИ

ПІВНИКИ

└ ─ ─ . └ ─ ─ ?

Котик у лісі. Лиска стукала у вікно.

А Півник:

— То-ток, то-ток, не велів коток!

Потім Півник співав:

— Котику-у, несе мене Лиска за кленові ліси! Спаси мене!

З народного

липа — ліпка

пила — пілка

сапа — сапка

┌ ─ ─ . ┌ ─ ? ┌ ─ ─ !

У нас пасіка. Тато виніс вулики на полоніну.

Там сім вуликів. Павлик і Поліна коло тата.

Вони ласували .

пе
л

32145
липка

?

поли → в
ла
вав
ти

Пилі́п
Пана́с
Павло́
Полі́на

Панас поли́в
липку.

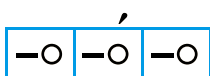
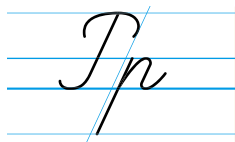
Полі́на поливала
квіти.

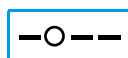
СКОРОМОВКА

Павло́ і Пилі́пко полива́ли липки.
Ві́росли липки в Павла́ і Пилі́пка.

Рр

раке́та

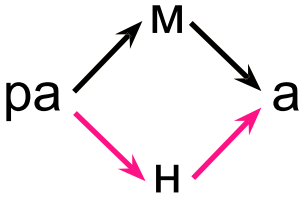
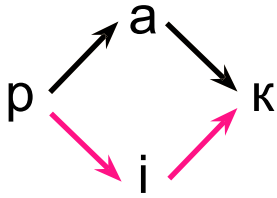

тигр

о-	-о	--о	--о
ар	ра	кра	пра
ур	ру	кру	про
ер	ре	кре	пре

— — —

воро

Т
Н

 а

кр

И
О

 к

Мур мурували.

— Мур-мур, —
муркотів кіт.

┌ — .
└ — — .

Краплина роси — перлина.

р ? л

рак — лак

ріки — ліки

сіра — сіла

око

мім

корок

тут

Пилип

Алла

Хто вони?
Карлсон,
Малий
і фрекен
Бок.

Віра
Варвара

Віктор
Пётрик

Руслана
Роман

ТУРИСТИ

Руслан, Роман, Варвара та Віра — туристи. Вони поставили намет. Навколо трави і квіти.

Потім наловили карасів. Варвара та Віра варили суп.

1.

5	К
---	---

3	Л
---	---

1	М
---	---

2	О
---	---

4	О
---	---

6	О
---	---

2.

1	С	3
---	---	---

2	И	2
---	---	---

3	Р	1
---	---	---

3.

Ніна
Ната
Павло
Антон

Ніні
Наті
Павлу
Антону

у Ніни
у Нати
у Павла
в Антона

4.

<p>по → літ ↘ піл</p>	<p>м → істо т ↗</p>	<p>урок — ур<u>о</u>ки ранок — р<u>а</u>нки роса — р<u>о</u>с<u>и</u>нк<u>а</u></p>
---------------------------	-------------------------	---

5.

<p><u>р</u>ост<u>е</u> в<u>і</u>р<u>о</u>ст<u>е</u></p>	<p>по<u>е</u>т поет<u>е</u>са</p>	<p>в<u>т</u>о<u>м</u>а — в<u>т</u>ом<u>і</u>ти нов<u>а</u> — нов<u>и</u>на</p>
---	---------------------------------------	--

6.

іріс

і́рис

коса́

7.

теа́тр
акто́р

оркестр
артист

скрипки
квитки

8.

У ТЕАТРИ

Ми купили квитки в театр. У театрі вистава. Співали артисти, виступали актори. Марта, Лариса, Іринка — малі актриси.

У театрі весело. Ми принесли́ квіти акторам.

Й й

-о=

гай

=о=

рій

о=	ай	ой	ей	ій	ий
	Ай!	Ой!	Ей!		

ра →
рі → й
ри →

м →
тв → ій
св →

кра →
кле → й
вли →

Он висóкий пліт. Коло плоту квітнік.
Там іриси й айстри.

— Полий, Марійко, квіти, — попросив
Валерій.

Слів на вітер не кїдай.

мак

?

-о -о-

ліловий

=о-

синій

Новий _____.

Кислий _____.

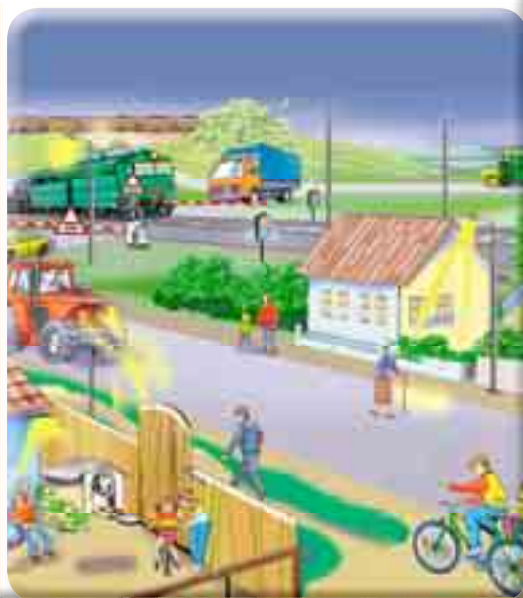
Високий _____.

ліній копій	ка		
		10 ко <u>п</u> ійок	50 ко <u>п</u> ійок

	й о -	корова́й солове́й трамва́й	Йо́сип Ма <u>т</u> в <u>і</u> й Іри́на
---	-------	----------------------------------	--

Мій край

□ айка

майор

район
районний

майор
майоріти

гай
гайок

Мій тато

орденом.

Його нагородили

за нього.

Ми раді

Йосип — майор.

Дд

Dg

—○—

дуб

═○—○—

дятел

○—	—○	═○	
од	до	ді	
уд	ду	сі	
ад	да	ті	
ид	ди		
ед	де		
ід			

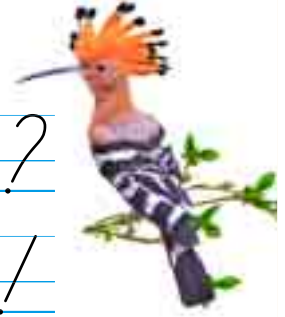

┌ — — — ?

┌ — — .

СКОРОМОВКА

Дім одуда на дєреві?
На дєреві дім одуда!

Іде Даринка по воду. Відро велике.
Даринка покликала Дениса.
Вони донесли відро додому.
Славні діти!

ди

нок

бу

?

ло

ні

до

?

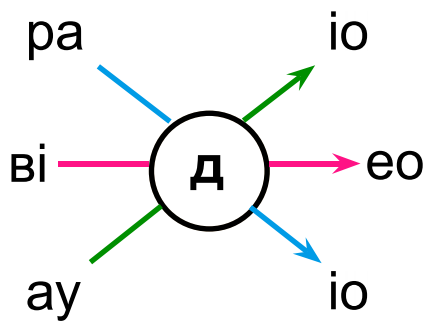
один

два

три

да

ДІДУСЕВІ ОНУКИ

Дмитрик і Надійка — онуки діда Дениса.

Улітку вони допома али носити воду. Діти поливали помідори.

Радісно дідусеві!

рід
рідна
рідний

345612
родина

?

└ _ _ . └ _ _ ? └ _ _ !

ДИМ
ДИМОК
ДИМОВІЙ

МЕД
МЕДОК
МЕДОВІЙ

САД
САДОК
САДОВІЙ

*Дніпро, Десна, Дунай –
великі ріки.*

д

да

до

ди

ду

ді

де

т

та

та

ти

ту

ті

те

Т ? Д

ДИМ — ТИН
 ДВІР — ТВІР
 ДІЛО — ТІЛО
 ДВОРІ — ТВОРІ

ДРОВА — ТРАВА
 ПЛІД — ПЛІТ
 РАДІЛИ — ЛЕТІЛИ
 ДІНА — ТІНА

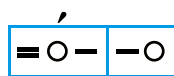
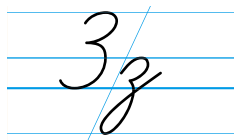

НАША МОВА КАЛИНОВА!

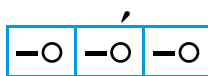
Наша мова калинова
 і ласкава, і медова,
 і багата, і не бідна, —
 от що мова наша рідна!

Павло Тичина

З з

зірка

береза

	аз	оз	из	уз	із	ез
	за	зо	зи	зу	зі	зе
	заз	зоз	зиз	зуз	зіз	зез

зо́лото

золотé

золотій

золоті

казка
казко́ві

зимá
зѐмно

казати
зимóвий

КАЗКОВИЙ ЗÁМОК

За містом — зáмок. Зáмок сла^вни^й, старовинний.

Діти завітали до замку. На^дво^рі морозно, а в залі тепло.

Мороз ро^зпи^сав вікна кра^сив^ими візеру^нка^ми. На склі візерунки — зірки, звірі, за^вит^ки. Казковий замок!

зáмок

замóк

за	сув
	спів
	мет

з	вук
	вір
	нак

Морози ранкові
узїмку на вікні
візерунки казкові
дарували мені.

ЗИМОВА КАЗКА

Усе навколо заснуло в зимовому сні.
Великі замети намела зима на дорозі.
Замерзли озера та ставки.

Звірі позасинали. Заснули ведмеді.
Інколи визирне з лісу вовк.

А в оселі тепло й весело. До дітей
завітав Св[■]тий Миколай. Приніс подарунки — санки та ковзани.

Станемо на ковзани — і на ковзанку!
Зеник посадив Зіну на санки й повіз.

Стемніло. Засвітилис[■] зимові зорі.
Надв́орі запанувала зимова казка.

з	за	зо	зи	зу	зі	зе
с	са	со	си	су	сі	се

зуб — суп
зірка — сірка
зліва — слива
зіна — сіно

коза — коса
ка́зка — ка́ска
віз — ніс
ВОЗИТИ — НОСИТИ

СКОРОМОВКА

Ріс ла́врик — не доріс.
Ліз ра́влик — не доліз.

Оляна Рута

Водіти за носа.

Задира́ти но́са.

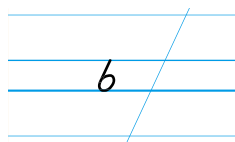
Піна з мила.

Піну змила вода.

ЛОЗА — КОЗА — КОСА — КОРА

Ь

о́ - о = - о - о - о́ = - о

о́лень парасо́лька

Н — нь	Л — ль	С — сь	З — зь	Т — ть	Д — дь
ен	ул	ос	аз	ит	ід
ень	уль	ось	азь	ить	ідь

син — синь

лан — лань

зліз — злізь

біль

сіль

день

У супі

У лісі

?

рись.

рис.

лосі — лось
 коні — кінь
 óлені — óлень
 півні — півень

тіні — тінь
 нулі — нуль
 карасі — карась
 óкуні — óкунь

СКОРОМОВКА

На старі пенькі
 вилізли опеньки.
 Опеньки маленькі,
 а пенькі старенькі.

Знак м'якшення. Цей знак
 не читаєть^ься ніяк.

З ним, наприклад, кажем: галь^ь-ка,
 а без нь^ього твердо: гал-ка.

Віктор Дзюба

та́то — тату́сь

ді́д — діду́сь

Петро́ — Петро́сь

Павло́ — Павлу́сь

КАРУСЕЛЬ

Дідусь Олесь подарував онуку карусель.

Сьогодні Василько запросив друзів. До іменинника завітали Кузьма й Петрусь. Кузьма подарував альбом, а Петрусь — карамель.

Олень, рись, лось на каруселі закрутилися, завертілися.

Радісно всім!

ЬО	НО	ЛО	ТО	ДО	ЗО	СО
	НЬО	ЛЬО	ТЬО	ДЬО	ЗЬО	СЬО

дни — день — деньок
пни — пень — пеньок

- = о

- о =

- о = о -

ЛЬОН

Льон — культурна рослина. Він росте в полі. Квіти в льону сині-сині.

Велику користь приносить льон. З волокон льону вит уть тканину.

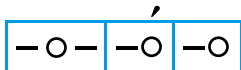
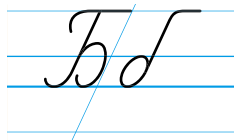

При дорозі, де тополі,
синій льон зацвів у полі.
Біля льону — синя річка,
в небі синьому — синичка.

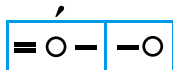
Анатолій Камінчук

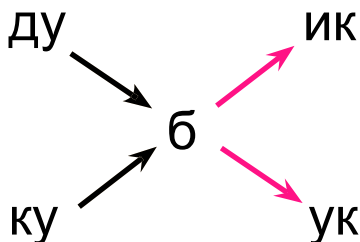
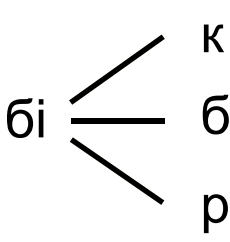
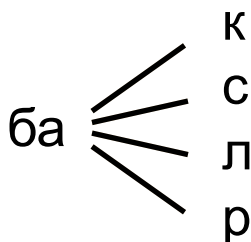
Б б

бандура

білка

СКОРОМОВКА

У Бориса барабан.
Він по ньому:
бам-бам-бам!

б у лка
і

буква
буквар
букварик

азбука
 абетка

На березі ріки.

Бруньки на березі.

БЕРІЗКА

На березі ріки посадили лісок. У ньому росла маленька берізка. Вона струнка, з білим стовбуром.

На березі росли бруньки, ніби зимові бурульки.

До берізки наблизилися брати Бориско й Пилип.

— Ой! Вона така красава! — сказав Борис.

Берізка низько вклонилась йому.

Булка, булик, батон –
вироби з тіста.

А барабан, дубон, труба,
кобза – ?

барвінок — Барвінок

бар

брат — браті
братик

Брати _____
у мандрівку.

Браткі — квіти.

Зіна вельми посмутніла:
загубілась лялька Ніла.

Дмитро Вітюк

булава → лава

байрак → ?

борсук → ?

бамбук → ?

бокс
боксе́р

басе́йн
стрибо́к

баскетбол

б	ба	бо	би	бу	бі	бе
п	па	по	пи	пу	пі	пе

б ? п

бік — пік

ба́лка — па́лка

брати — прати

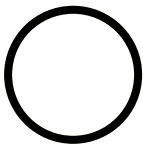
баба — папа

зуб — суп

риба — липа

рибка — ріпка

рубати — копати

бок

ба
—
н

У виданні використано ілюстрації Олександра Яцкевича, Євгена Рачова, Тетяни Кудіненко, Тоні Вульфа, кадри з мультфільмів «Пригоди Котигорошка та його друзів» (студія «Українафільм»), «Білосніжка та семеро гномів» (студія Walt Disney Pictures), кінофільму «Гаррі Поттер і філософський камінь» (студія Warner Bros.), а також матеріал з відкритих джерел Інтернету.

Навчальне видання

ТАРНАВСЬКА Світлана
НАУМЕНКО Віра

УКРАЇНСЬКА МОВА
БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

ЧАСТИНА 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Головний редактор *Наталія Заблоцька*
Відповідальна за випуск *Марія Москаленко*
Редактор *Ірина Коваленко*
Обкладинка, макет, художнє оформлення *Світлани Железняк*
Комп'ютерна верстка *Клари Шалигіної*
Коректор *Любов Федоренко*

Формат 70×100/16.
Ум. друк. арк. 9,1. Обл.-вид. арк. 8,89.
Тираж 13 313 пр. Вид. № 1674.
Зам. № .

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Віддруковано у ТОВ «ПЕТ», вул. Ольмінського, 17, м. Харків, 61024.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4526 від 18.04.2013.

Аа

Бб

Вв

Гг

Ґґ

Дд

Ее

Єє

Жж

Зз

Ии

Іі

Її

Йй

Кк

Лл

Мм

Нн

Оо

Пп

Рр

Сс

Тт

Уу

Фф

Хх

Цц

Чч

Шш

Щщ

Ьь

Юю

Яя

КИТ

-о-

рій

=о=

льон

=о-

ке-глі

-о' --о-

ї-жак

=о -о'-

кіт

=о-

пень

-о=

ключ

--о-

го-ріх

-о =о'-

щú-ка

--о' -о-

джин

-о-

о-са

о -о'

рав-лик

-о' -о-

яй-це

=о= -о'

га-ва

-о' -о-

о-лень

о' -о=

за-єць

-о' =о=

ла-стів-ка

-о' --о- -о-

ка-нат

-о -о'

лі-так

=о -о'

м'яч

--о-

п'я-та

--о -о'

лам-па

-о' -о-

дя-тел

=о' -о-

па-ра-соль-ка

-о -о -о' = -о-

дзвó-ни-ки

--о' -о -о-

